

k příkazu a jménem ostatních, byť i poměr zástupčí proti třetímu nedal najevo; stačí že úmysl ten byl z okolností poznatelným. (Staub-Pisko Komentář druhé vydání strana 952 k čl. 269 obch. zák. § 3).

Čís. 8012.

Podplácel-li zmocněnec zřízení zákazníků, byl zmocnitel oprávněn odmítnouti obchody takto sjednané; schválil-li je však, jest povinen nahraditi zmocněnci dary, jež tento poskytl ze svého.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1928, Rv II 309/27.)

Žalobce a žalovaný provozovali koupi a prodej dřeva na společný účet, zisk měl býti dělen na polovici. Ve sporu o vyplacení podílu na zisku uvedl žalovaný jako srážkovou položku též dary (špendáže), jež dal zákazníkům k docílení příznivějších výsledků obchodování. Žalobě bylo soudy všech tří stolic částečně vyhověno, ona srážková položka žalovaného byla uznána.

Nejvyšší soud odpověděl k dovolání žalobce v tomto směru v

důvodech:

Co se týče náhrady za tak zvané »špendáže«, namítá dovolání neprávem, že náhrada žalovanému nepřísluší, ježto nebylo mezi stranami úmluvy, podle které byl žalovaný oprávněn, takové dary dávat, a poněvadž dary byly dány za účelem nedovoleným. Žalovaný byl oprávněn provozovati obchody společnosti. Jest ho tudíž pokládati za zmocněnce (§ 1190 obč. zák.). Jako zmocněnci přísluší mu náhrada veškerého nákladu, jež učinil nutně a užitečně v zájmu společnosti, třebaž se výsledek nedostavil. Používal-li žalovaný za účelem příznivějších výsledků společenského obchodování prostředků nemravných a nedovolených (podplácení zřízenců zákazníků a dráhy), překročil zajisté meze své plné moci, poněvadž příkaz k nedovolenému jednání nelze platně dáti (§ 879 obč. zák.). Než tato okolnost by opravňovala žalobce jen k tomu, by odmítl obchody, které byly takovým způsobem uskutečněny, jako neučiněné na účet společnosti. Pak by ovšem nebyl ani povinen, žalovanému nahraditi náklad na ně učiněný (§ 1009 obč. zák.). Žalobce však užitek z těchto obchodů žádá a tím je schvaluje (§ 1016 obč. zák.); z toho plyne jeho povinnost, nahraditi žalovanému též dary, které tento ze svého učinil, by dosáhl příznivějších výsledků tohoto obchodování. Nižší soudy právem určily výši náhrady podle § 273 c. ř. s., když bylo zjištěno, že žalovaný dary dával, poněvadž plyne z povahy věci, že lze důkaz o výši takové pohledávky jen ztěžji provést, a nepochybily nijak, když, uvažující o výši náhrady, žalovanému příslušející, přihlížely také k znaleckému posudku. Po stránce právní souhlasí dovolací soud s výši náhrady, nižšími soudy určené.